

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ EĞİTİMİNE KATKI SAĞLAMAK AMACIYLA STAJYER AVUKAT EĞİTİMİ VEREN AVUKATLARA YAPILAN ANKET SONUÇLARININ ANALİZİ

Prof. Dr. Serkan ÇINARLI*

Doç. Dr. Anıl ÇAMYAMAÇ**

Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Mert DUYGUN***

Arş. Gör. Veysel Candan CANOĞLU****

Arş. Gör. Kerim AZAK*****

* Prof. Dr., İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku A.B.D., Öğretim Üyesi, İzmir, Türkiye | Prof. Dr., İzmir Bakırçay University, Faculty of Law, Department of Administrative Law, Istanbul, Turkey.

✉ serkan.cinarli@bakircay.edu.tr • ORCID 0000-0002-2471-875X

** Doç. Dr., İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Milletlerarası Hukuk A.B.D., Öğretim Üyesi, İzmir, Türkiye | Doç. Dr., İzmir Bakırçay University, Faculty of Law, Department of International Law, Istanbul, Turkey.

✉ anil.camyamac@bakircay.edu.tr • ORCID 0000-0002-8476-9110

*** Dr. Öğr. Üyesi, İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Anayasa Hukuku A.B.D., Öğretim Üyesi, İzmir, Türkiye | Asst. Prof., İzmir Bakırçay University, Faculty of Law, Department of Constitutional Law, Istanbul, Turkey.

✉ mert.duygun@bakircay.edu.tr • ORCID 0000-0002-7519-6170

**** Arş. Gör., İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku A.B.D., İzmir, Türkiye | Asst., İzmir Bakırçay University, Faculty of Law, Department of Criminal Law and Criminal Procedure Law, Istanbul, Turkey.

✉ veysel.canoglu@bakircay.edu.tr • ORCID 0000-0003-1244-8737

***** Arş. Gör., İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi, İdare Hukuku A.B.D., İzmir, Türkiye | Asst., İzmir Bakırçay University, Faculty of Law, Department of Administrative Law, Istanbul, Turkey.

✉ kerim.azak@bakircay.edu.tr • ORCID 0000-0002-4830-771X

📄 **Atıf Şekli** | Cite As: ÇINARLI Serkan / ÇAMYAMAÇ Anıl / DUYGUN Ahmet Mert / CANOĞLU Veysel Candan / AZAK Kerim, "İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eğitimine Katkı Sağlamak Amacıyla Stajyer Avukat Eğitimi Veren Avukatlarla Yapılan Anket Sonuçlarının Analizi", *SÜHFD.*, C. 28, S. 3, 2020, s. 1545-1598.

📄 **İntihal** | **Plagiarism**: Bu makale intihal programında taranmış ve en az iki hakem incelemesinden geçmiştir. | This article has been scanned via a plagiarism software and reviewed by at least two referees.

Öz

Hukuk fakültesi eğitimlerinin nasıl olması gerektiği hep tartışılan bir konu olmuştur. Nitekim uzun süren bu tartışmalar sonucunda 7188 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile "hukuk mesleklerine giriş sınavı" getirilmiştir. Bu çalışma, öncelikle İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültesi eğitimine olmak üzere bütün hukuk fakültelerinin eğitimine katkı sağlamak amacıyla yapılmıştır. Bu kapsamda İzmir'de avukat stajyerleriyle birlikte çalışan 236 deneyimli avukat ile anket yapılmıştır. Anket soruları belirlenirken kamuoyuna yansıyan hukuk eğitimine ilişkin tartışmalardan esinlenilmiştir. Yapılan anket sonucunda hukuk eğitimine ilişkin çok önemli veriler elde edilmiştir. Elde edilen bu veriler değerlendirilmiş ve bu değerlendirmenin sonuçlarına çalışmada yer verilmiştir. Bu çalışma ile Hukuk eğitiminin modellenmesi gibi bir amaç güdülmemiştir. Sadece mevcut eğitime katkı sağlayacak veriler paylaşılmıştır. Sonuç bölümünde de toplanan bu verilerden hareketle atılan ve atılabilecek adımlara ilişkin tavsiyeler verilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Hukuk Fakültesi • Hukuk Eğitimi • Avukatlık • Avukat Stajyeri • Hukuk Meslekleri

ANALYSIS OF THE SURVEY RESULTS OF LAWYERS PROVIDING TRAINING FOR TRAINEE SOLICITORS TO CONTRIBUTE TO IZMIR BAKIRCAY UNIVERSITY LAW FACULTY EDUCATION

Abstract

The conditions and premises of law school education have always been a matter of discussion. Indeed, as a result of these long discussions, the "entrance examination for legal professions" has been introduced with the 3rd article of the Law No. 7188. This study was carried out to contribute to the legal education in all law schools in Turkey, primarily to the İzmir Bakırçay University Law School. In this context, a survey was conducted with 236 experienced lawyers working with trainee solicitors in İzmir. The survey questions was inspired by the discussions about the legal education reflected to the public. As a result of the survey, decidedly prominent data regarding legal education were collected. These collected data were assessed and the result of the assessment was included in the study. It has to be pointed out that it is not intended to redesign the legal education by virtue of this study. On the contrary, only data, which might contribute to the legal education system will be shared. In the conclusion part, the recommendations regarding the steps that can be taken based on these collected data will be given.

Key Words

Law School • Legal Education • Lawyer • Trainee Solicitor • Legal Professions

GİRİŞ

Hukuk eğitimi tüm ülkelerde her zaman zorlanarak alınan ve güçlükle mezun olunan bir eğitim olarak mütalâa edilebilir. Hukuk gibi insanın, toplumun ve devletin odağında yer aldığı; doğum öncesinden ölüm sonrasına kadar hayatın her evresini düzenleyen bu bilim dalının eğitiminin bu denli ayrıntılı ve zor olması bu çerçevede şaşırtıcı olmasa gerektir. Hukuk fakültelerinde eğitim alan öğrenciler, temelde, ortalamanın daha üzerinde öğrenciler olarak nitelendirilmektedir. Nitekim bu bölüme daha yüksek puanlarla girildiği bir gerçektir. Hukuk fakültesi öğrencisinin zeki, hazır cevap, oldukça hızlı muhakeme yeteneğini haiz, farklı bakış açılarıyla ve mantıkla konuyu değerlendirebilir olması gerekmektedir. Bunun dışında, mesleğin özellikleri dikkate alındığında, anadiline hâkim, kendisini iyi ifade eden bir kişi olması da zarurî nitelikler arasında yer almaktadır.¹

Türkiye’de de uzun bir müddettir hukuk eğitimi konusunda reformların yapılması planlanmaktadır.² Nitekim son raddede hukuk eği-

¹ Tüm bunlar bir yana hukuku seçen kişilerin mükemmelliyetçi ve aynı zamanda karamsar oldukları da ifade edilmektedir. Her ne kadar bu iki özelliğe bir psikiyatrin belirlenmeleri olarak yer veren yazar avukatlık mesleği ile ilgili kötümser bir tablo çizmiş olsa da bkz. FRENCH D., “American Legal Education and Professional Despair”, *Academic Questions*, vol. 24, 2011, s. 157-166, özellikle s. 158.

² Bir şekilde tüm devletlerde hukuk eğitiminde reform süreci/süreçleri yaşanmaktadır. Bu konuya dair yakın zamanlı örneklerden biri hukuk mesleği ve eğitimi açısından birtakım yeni düzenlemelere gidilen İngiltere teşkil edebilir. 2000’li yılların başında hukuka dair bir dizi düzenleme ile İngiltere’de meslekî ve eğitimsel alanda birtakım yenilikler getirildiği ifade edilmektedir. Bu konuda bilhassa bkz. SOMMERLAD H. & YOUNG R. & VAUGHAN S. & HARRIS-SHORT S., “The Futures of Legal Education and the Legal Profession”, in *The Future of Legal Education and the Legal Profession*, edited by Sommerlad & Young & Vaughan & Harris-Short, Oxford, 2015, s. 1-21. İlâve edilmelidir ki İngiltere’de bir yargıcn hukuk düzenine ilişkin 1980’lerde yazdıkları hukuk eğitiminin her zaman değişime muhtaç olduğunun da bir göstergesi gibidir. Yargıç Lord *Lawton* makalesinde kendisinin hukuk eğitimini aldığı 1945 öncesi dönemdeki eğitimin günün koşulları çerçevesinde tamamen yetersiz olduğunu belirttikten sonra o günün kuşağının (1980’ler kuşağı) hukuk eğitimini alanlar için ancak yeterli olabileceğini ve fakat hukuk eğitiminde daha fazla değişikliğe gidilmezse yüzyılın sonunda (yani 16 yıl sonra) tamamen yetersiz olunacağını eklemeyi ihmal etmiştir. Esasen Lord *Lawton*’un değişiklikleri zamanın ruhuyla da ilgilidir. Yâni, hukuk eğitimi de zamanın gereklerine uymak durumundadır. Bkz. LAWTON, “Education for the Legal Profession”, *Liverpool Law Review*, vol. 6/1, 1984, s. 5-13, özellikle s. 6-10.

timine dair birtakım ciddî değişikliklerin gündeme getirildiği bir reform paketinin taslağının oluşturulduğu hatırlanmalıdır. Bu reform paketinin arifesinde, konuya dair katkı sağlayacağı düşünülen kapsamlı bir anket çalışması İzmir Barosu Avukatları arasında yapılmıştır. Söz konusu anket çalışmasında özellikle mesleğin birebir içerisinde yer alan kişi ve kurumlara sorular yöneltilmek suretiyle hukuk eğitime dair olması gereken bazı değişikliklerin içeriğine dair tespitler yapılmaya çalışılmıştır. İlgili anket çalışması ve onun analizi bir yana, diğer ülkelerdeki hukuk eğitime dair düzenlemeler genel olarak ele alınarak bir mukayese yapılmasında da mutlaka yarar vardır. Ne var ki, ne zaman ne de konu bu yönlü ayrıntılı bir mukayese için elverişlidir. Yine de hukuk eğitime dair belli başlı ülkelerde benimsenen ve uygulanan bazı temel prensipler ve eğilimler konusunda kısa bir değerlendirme yapılması faydalı olacaktır.

Bu minvalde, konuya ilişkin değerlendirmelere ülkemizin de yakından etkileşim içerisinde olduğu Almanya ile başlanması isabetli olacaktır.³ Almanya'da hukuk eğitiminin süresi altı yıl olarak belirlenmiştir. Bunun ilk dört yılı fakülte eğitimini kapsamaktadır. Altı yıllık süreç içerisinde, ilk dört yılın sonunda ilki, altıncı yılın sonunda da ikincisi olmak üzere toplam iki devlet sınavı yapılmaktadır. İlk sınavı geçenler staja başlamakta, gerek medenî gerek ceza mahkemelerindeki iki yıllık staj sonunda yapılan kapsamlı ikinci devlet sınavı ile birlikte hukuk diploması alabilmektedirler. Öğrenciler, son iki yıllık staj döneminde de avukatlar veya hâkimler tarafından kendilerine verilen dersleri almak zorundadırlar. Bu dönemde devlet; öğrencilere maaş bağlarken, bir öğrencinin anılan devlet sınavlarına en fazla iki kez girme hakkı bulunmaktadır⁴.

³ Almanya'daki hukuk eğitiminin tarihî gelişimine karşılaştırmalı bir bakış için 20. yüzyılın başında yazılan *Reynolds'*un çalışmasına bakılabilir. Bkz. REYNOLDS E.V., "Legal Education in Germany", *Yale Law Journal*, vol. 12/1, 1902, s. 31-34.

⁴ "Germany", *LawStudies*, via www.lawstudies.com/universities/Germany (16/06/20); KORIOH S., "Legal Education in Germany Today", *Wisconsin International Law Journal*, vol. 24/1, 2006, s. 85-107. Konuya ilişkin Alman düzenlemeleri için bkz. "The German Judiciary Act", Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, via www.gesetze-im-internet.de/englisch_drjg/englisch_drjg.html (ziyaret tarihi: 23/06/20).

Bu anlatılanlara karşılık Alman hukuk eğitiminin temelini teoriye dayandığı ve tüm derslerin teorik çerçevede şekillendirildiği belirtilmektedir. Almanya’da Bologna süreciyle bu anlayışının hafifletilmeye çalışıldığı, ancak hukuk eğitiminde bunun asgarî düzeyde yaşandığı ifade edilmektedir. Eğitimin birkaç küçük üniversite dışında büyük amfilerde 200 ile 500 arası öğrenciyle yapıldığı, ders anlatımlarının tamamen teoriye dayandığı, genelde soru alınmadığı, profesörlerin çok büyük bölümünün uygulamaya dair bilgisinin zayıf olduğu işaret edilen diğer konular arasındadır. Bu eksikliğin bilhassa yaz aylarında gerçekleştirilen sanal dâvalarla veya stajlarla ancak çok az sayıda öğrenci tarafından giderilmeye çalışıldığı da ifade edilen bir diğer husus olmaktadır. Özellikle ilk iki yıl medenî, idare ve ceza gibi temel alanları içeren zorunlu derslerin alındığı belirtilmektedir⁵.

Hukuk eğitimi konusunda mercek altına alınabilecek bir diğer ülke, kuşkusuz Amerika Birleşik Devletleri’dir. İlk hukuk fakültesinin 1784 yılında Connecticut’ta kurulduğu Birleşik Devletler’de, günümüzde bu alanda öne çıkan Harvard Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1817 yılında eğitim hayatına başlarken, Yale Üniversitesi Hukuk Fakültesi 1824 yılında kurulmuştur⁶.

Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, hukuk eğitiminde kampüs hayatının ve ders sisteminin önemi yadsınamayacak boyuttadır⁷. Özellikle derslerde profesörlerin bir öğrenciyi tahtaya/kürsüye çağırıp, o günün konusuna ilişkin münazara yapılması ve sınıfın da buna

⁵ GRÜN S., “The German vs. the American Law School Experience: Life at NYU Law”, December 15 2015 via <https://blogs.law.nyu.edu/lifeatnyulaw/the-german-vs-the-american-law-school-experience/> (ziyaret tarihi: 24/06/20).

⁶ ROGERS H.W., “Legal Education in the United States”, *American Law School Review*, vol. 1/1, 1902, s. 13.

⁷ Bu durum sadece Amerika Birleşik Devletleri için geçerli olmadığı gibi tüm üniversites branşları için de geçerlidir. COVID 19’un olumsuzluklarının yaşandığı bugünlerde İngiltere’nin önemli eğitim kurumlarından Cambridge Üniversitesi’nin 2020-2021 eğitim döneminin on-line olacağını açıklaması üzerine Öğrenci İşlerinden (Office for Students) bir yetkili kampüs tecrübesine ilişkin verilen sözleri hatırlatması nitekim bu hususun bir göstergesi olarak mütalâa edilebilecektir. Bkz. “Cambridge University: All Lectures to be On-line Only until Summer 2021”, *BBC News*, May 19 2020 via www.bbc.com/news/education-52732814 (ziyaret tarihi: 23/06/20).

katılması öğrencilerin fikir ve görüşlerini açıklamak ve savunmak konusunda onlara önemli pratik sağlamaktadır⁸.

Harvard Hukuk Fakültesi ders katalogları incelendiğinde temelde iki çeşit dersin varlığı gözükmemektedir: Teorik ve klinik. Klinik dersler daha çok uygulamaya yönelik dersler olarak mütalâa edilebilir. Klinik derslerden bazıları ancak belirli sayıda klinik ders kredisi sağlandıktan sonra alınabilmektedir. Harvard Hukuk Fakültesinin ders kataloğuna bakıldığında 2020-2021 dönemi için öğrencilere 450'den fazla seçenek sunulduğu görülmektedir⁹. Bu ders kataloğu yüksek lisans ve doktora alanlarını da kapsamaktadır. Klâsik hukuk derslerinin yanı sıra oldukça ufuk açıcı ve farklı birtakım derslerin de katalogda yerlerini aldığı dikkat çekici bir diğer unsurdur. Meselâ, “Krizdeki Kapitalizm” (*Capitalism in Crisis*), “Karşılaştırmalı Hukuk: Antik Hukuk” (*Comparative Law: Ancient Law*), “Japon İnsan Haklarında Gelişmiş Okumalar” (*Advanced Readings in Japanese Human Rights*), “Kanıt” (*Evidence*), “Dış İlişkiler Hukuku” (*Foreign Relations Law*), “Dijital Teknoloji Yönetimi” (*Digital Technology Governing*), “Jeopolitik, İnsan Hakları ve Devlet İdaresinin Geleceği” (*Geopolitics, Human Rights and the Future of Statecraft*), “Çin’le Angaje Olmak” (*Engaging China*), “Feminist Hukuk Teorisi” (*Feminist Legal Theory*) bu dersler arasında yer almaktadır¹⁰. Örnekleri çoğaltmak ve çeşitlendirmek mümkündür. Ancak, yer kısıtlılığından ilk göze çarpanlar ele alınarak yer verilmiştir.

Ayrıca derslerin niteliğine göre, dersler tam bir dönem de sürmeyebilmektedir. Meselâ, iki sınıf kredisi teşkil eden Uluslararası Çevre Hukuku dersinin Kış döneminde iki hafta süresince sekiz toplantıyla tamamlanacağı ifade edilmiştir. Ayrıca derslere, konuyla ilgili uzmanların katılarak konu hakkında bilgilerini sunacakları notu da eklenmiştir¹¹.

⁸ KOWARSKI I, “How Long Is Law School and What Is It Like?”, *U.S. News*, January 14 2019 via www.usnews.com/education/best-graduate-schools/articles/2019-01-14/how-long-is-law-school-and-what-is-it-like (ziyaret tarihi: 23/05/20).

⁹ Bkz. via <https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/index.html> (ziyaret tarihi: 30/06/20).

¹⁰ Bkz. *ibid.*

¹¹ Bkz. via <https://hls.harvard.edu/academics/curriculum/catalog/default.aspx?o=76393> (ziyaret tarihi: 30/06/20).

Bazı derslerde sınav yapılmamakta; öğrenciler ödev, sunum yaparak ders notlarını elde etmektedir.

HUKUK EĞİTİMİNDE TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ KRİTERLERİ

Hukuk Fakülteleri Sıralama Kriterleri ve Değerlendirilmesi

Türkiye Barolar Birliği, 2014 yılından itibaren bir hukuk fakültesi-nin hangi asgari standartları taşıması gerektiğine dair ölçütleri belirlemek amacıyla çalışmalar yapmış¹²; bu bağlamda öncelikle hukuk fakülteleri dekanları ile ortak komisyonlar kurulmuş; bu komisyonlar nihayetinde ulaşılan çalışmaya YÖK Başkanlığı ile son şekli verilmiştir. Bu bağlamda hazırlanan değerlendirme formu Türkiye'de aktif olarak eğitim veren tüm hukuk fakültelerine gönderilmiştir. Bu bağlamda faal olmayan ve sorulara cevap vermeyen fakülteler haricindeki 53 hukuk fakültesi arasında sıralama yapılmıştır.

Bu sıralamada aşağıda belirtilen ölçütler kullanılmıştır¹³ ve her bir ölçüt kendi içinde farklı değerlendirmelere tabi kılınmıştır:

Değerlendirmede en önemli ölçüt şüphesiz fakültenin sahip olduğu öğretim elemanı sayısıdır. Buna göre kadrolu asgari 8 öğretim üyesi için 16 puan; ilave her kadrolu öğretim üyesi için 2 puan verilmiş; kadrolu asgari 6 araştırma görevlisi için 8 puan ilave her kadrolu araştırma görevlisi için 1 puan verilmiştir. Bununla birlikte her bir öğretim elemanına düşen öğrenci sayısının en fazla 40 olması durumunda 6 puan; 40'ın altındaki eksilen her beş öğrenci için ilave 2 puan ölçüt alınmıştır. Bu noktada bu puanlamanın başta İstanbul ve Ankara gibi büyükşehirlerde yer alan ve çok sayıda öğretim elemanı olan devlet üniversitelerini orantısız biçimde öne geçirdiği belirtilmelidir.

Diğer bir sıralama ölçütü ise kütüphane olanakları ve fiziki kapasitedir. Burada da bağımsız bir hukuk kütüphanesi olan fakülteler 2 puan almaktadırlar. Ayrıca abone olunan veri tabanları da her bir veri tabanı için 1 puan getirmektedir. Ancak belirtmek gerekir ki bu kütüphaneler-

¹² <https://www.barobirlik.org.tr/Haberler/turkiye-nin-en-iyi-hukuk-fakulteleri-bell- oldu-77841> (ziyaret tarihi: 16.7.2020).

¹³ <http://d.barobirlik.org.tr/2017/link3.pdf> (ziyaret tarihi: 16.7.2020).

deki kitap sayısı yahut bu kitapların niteliği (ders kitabı, monografi, ka-
nun derlemesi olup olmadığı) değerlendirmede dikkate alınmamıştır.

Yine fiziki imkanlar çerçevesinde kurgusal duruşma salonuna sa-
hip olmak da 2 puan getirmektedir. Hukuk fakültelerinin özellikle uy-
gulama öncesi pratik eğitime ağırlık verdiği gerçeği göz önünde bu-
lundurulduğunda kurgusal duruşma salonuna sahip olmanın ve bu
salonun kullanıldığı kurgusal duruşmalar yapıldığına ilişkin verilerin
daha yüksek bir puantaja sahip olması kanımızca gereklidir.

Eğitim-öğretim faaliyetleri açısından ise insan hakları, avukatlık
hukuku gibi derslerin 2 puan, yabancı dilde açılan her bir dersin yine 2
puan (azami 8 puan) getirdiğini; ulusal değişim programlarının her biri-
ninin 1 puan (azami 3 puan), uluslararası değişim programlarının ise her
birinin 3 puan (azami 6 puan) getirdiğini gözlemlemek mümkündür.
Benzer şekilde hukuk klinikleri, hukuk metodolojisi, alternatif uyuşmaz-
lık dersi gibi derslerin müfredatta bulunması da her bir ders için 1 puan
getirmektedir. Bu noktada yabancı ülkelerde de mülteci hukuku gibi
alanlarda da oldukça uygulama alanı bulan hukuk kliniklerine sahip
olan ve bunu aktif biçimde kullanan fakültelerin değerlendirmede daha
yüksek bir puana sahip olması gerekirdi. Son olarak mesleğe yönelik
olmak üzere uygulamacıların verdiği her bir uygulamalı hukuk dersi
için 1 puan, (azami 3 puan) öngörülmüştür.

Anket

**Hukuk eğitime katkı sağlamak amacıyla hukuk fakültesi me-
zunu avukat stajyerleri ile çalışan deneyimli 236 avukat ile yapılan
anket çalışması sonuçları önemli veriler elde etmemizi sağlamıştır.**

**Bu doğrultuda atılan ve atılacak adımlar sonuç bölümünde yer
almaktadır. Anket soruları uzun zamandan beri süregelen hukuk eği-
timine ilişkin kamuoyuna yansıyan tartışmalardan esinlenerek hazırlanmıştır.**

Verilerin Analizi

Araştırmanın örneklemini İzmir ilinde bulunan baroya kayıtlı
avukatlardan stajyer yetiştirenler oluşturmaktadır.

Tablo 1 örneklem grubunu oluşturan avukatların cinsiyet, yaş, avukatlık süreleri ve yetiştirdikleri stajyer sayılarına ait frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır.

Tablo.1. Çalışma Grubundaki Avukatların Demografik Bilgileri

	<i>Frekans</i>	<i>Yüzde (%)</i>
Cinsiyet		
<i>Kadın</i>	91	28,6
<i>Erkek</i>	145	61,4
Toplam	236	100,0
Yaş		
<i>25-30 yaş</i>	39	16,5
<i>30-35 yaş</i>	57	24,2
<i>35-40 yaş</i>	44	18,6
<i>40-45 yaş</i>	32	13,6
<i>45-50 yaş</i>	22	9,3
<i>50-55 yaş</i>	19	8,1
<i>55 üstü yaş</i>	23	9,7
Toplam	236	100,0
Avukatlık Süresi		
<i>5-10 yıl</i>	103	43,6
<i>10-15 yıl</i>	44	18,6
<i>15-20 yıl</i>	34	14,4
<i>20-25 yıl</i>	16	6,8
<i>25 üstü yıl</i>	39	16,5
Toplam	236	100,0
Çalışılan Stajyer Avukat		
<i>0-2 kişi</i>	60	25,4
<i>2-5 kişi</i>	81	34,3
<i>5-8 kişi</i>	36	15,3
<i>8-10 kişi</i>	12	5,1
<i>10 kişi üstü</i>	47	19,9
Toplam	236	100,0

Tablo.2. Çalışma Grubundaki Avukatların Demografik Bilgileri Betimsel İstatistikler

	<i>N</i>	<i>Ort.</i>	<i>Ss</i>	<i>Min</i>	<i>Max</i>
<i>Yaş</i>	236	40,38	10,405	25	76
<i>Avukatlık Süresi</i>	236	15,17	9,644	5	51
<i>Çalışılan Stajyer Avukat</i>	236	10,74	22,212	0	225

Örnekleme 236 avukat yer almaktadır. Avukatların %29'unu kadın, %61'ini erkek avukatlar oluşturmaktadır. Örneklemin %24'ü 30-35 yaş aralığında, %19'u 35-40 yaş aralığında, %16'sı 25-30 yaş aralığında, %14'ü 40-45 yaş aralığında %10'u 55 yaş üzerinde, %9'u 45-50 yaş aralığında ve %8'i 50-55 yaş aralığında yer almaktadır. Tablo 2'de örnekleme de yer alan avukatların yaş ortalamasının $40,8 \pm 10,4$ olduğu görülmektedir. Örnekleme de yer alan avukatların avukatlık süreleri incelendiğinde; 5-51 yıl arasında değiştiği, %44'ünün 5-10 yıl arasında, %19'unun 10-15 yıl arasında, %14'ünün 15-20 yıl arasında, %7'sinin 20-25 yıl arasında ve %16'sının 25 yıl üstü çalıştığı görülmektedir. Avukatlık süresi ortalamasının $15,17 \pm 9,64$ olduğu görülmektedir. Örnekleme de yer alan avukatların 0-225 arasında stajyer avukat ile çalıştığı, %25'inin 0-2 kişi, %34'ünün 2-5 kişi, %15'inin 5-8 kişi, %5'inin 8-10 kişi ve %20'sinin 10 kişi üstünde stajyer avukat ile çalıştığı görülmektedir. Örnekleme de yer alan avukatların çalıştığı ortalama stajyer sayısının $10,7 \pm 22,2$ olduğu görülmektedir.

Tablo 3'te araştırmaya katılan avukatların hukuk eğitimde kalite artırılmasına yönelik ifadelerle katılma düzeyine ait bilgiler yer almaktadır.

Tablo. 3. Çalışma Grubundaki Avukatların Hukuk Eğitiminde Kalitenin Artırılması ile İlgili İfadelerin Frekans Tablosu

		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum	Kesinlikle Onaylamıyorum
<i>Stajyer Avukat adayı büromu yeterli hukuk eğitimi olarak görmemektedir.</i>	Frekans	70	91	36	33	6
	Yüzde (%)	29,7	38,6	15,3	14,0	2,5
<i>Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmaktadır</i>	Frekans	111	61	34	23	7
	Yüzde (%)	47,0	25,8	14,4	9,7	3,0
<i>Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir</i>	Frekans	136	80	13	6	1
	Yüzde (%)	57,6	33,9	5,5	2,5	0,4
<i>Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.</i>	Frekans	45	87	59	36	9
	Yüzde (%)	19,1	36,9	25,0	15,3	3,8
<i>Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir</i>	Frekans	104	83	23	13	13
	Yüzde (%)	44,1	35,2	9,7	5,5	5,5
<i>Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.</i>	Frekans	60	82	65	19	10
	Yüzde (%)	25,4	34,7	27,5	8,1	4,2
<i>Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.</i>	Frekans	155	64	11	4	2
	Yüzde (%)	65,7	27,1	4,7	1,7	0,8
<i>Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.</i>	Frekans	170	50	7	6	3
	Yüzde (%)	72,0	21,2	3,0	2,5	1,3
<i>Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır</i>	Frekans	148	63	17	7	1
	Yüzde (%)	62,7	26,7	7,2	3,0	0,4
<i>Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır</i>	Frekans	124	76	25	8	3
	Yüzde (%)	52,5	32,2	10,6	3,4	1,3
<i>Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.</i>	Frekans	162	50	13	8	3
	Yüzde (%)	68,6	21,2	5,5	3,4	1,3

<i>Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.</i>	<i>Frekans</i>	65	69	54	36	12
	<i>Yüzde (%)</i>	27,5	29,2	22,9	15,3	5,1
<i>Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.</i>	<i>Frekans</i>	109	96	15	11	5
	<i>Yüzde (%)</i>	46,2	40,7	6,4	4,7	2,1
<i>Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.</i>	<i>Frekans</i>	65	108	44	13	6
	<i>Yüzde (%)</i>	27,5	45,8	18,6	5,5	2,5
<i>Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb)</i>	<i>Frekans</i>	83	76	38	34	5
	<i>Yüzde (%)</i>	35,2	32,2	16,1	14,4	2,1

Örneklemede yer alan yanında stajyer çalıştırmış olan avukatların hukuk eğitimi ile ilgili görüşlerini incelediğimizde; %68'i stajyer avukat adayının büroya yeterli hukuk eğitimini alarak gelmediğini ifade etmektedir. Araştırmada yer alan avukatların %72'si hukuk eğitiminin 5 yıla çıkarılması gerektiğini ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmesi gerektiği fikrine %91'i katılmaktadır. Hukuk Tarihi dersine ağırlık verilmesi ile ilgili olarak %56'sı katılırken %25'i kararsız olduğunu ifade etmektedir. Avukatların %79'u Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Genel Kamu hukuku dersi ile ilgili olarak ise avukatların %60'ı daha çok ağırlık verilmesi fikrini onaylarken, %27'si kararsızdır. Avukatların %93'ü hukuk fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını ifade etmektedir. Bu nedenle de %72'si kesinlikle hukuk fakültesi sırasında uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerektiğini ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek, kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanması gerektiği fikrine avukatların %89'u katılmaktadır. Avukatların %52'si Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanması gerektiği yorumunu kesinlikle onaylarken %10'u bu konuda kararsız olduğunu ifade etmektedir. Avukatların %90'ı hu-

kuk meslekleri giriş sınavının konulmasının yararlı olduğunu onaylamaktadır. Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerektiğine yönelik ifadeyi örnekleme yer alan avukatların %27'si kesinlikle onaylamakta, %29'u onaylamakta ve %23'ü kararsız olduğunu ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımının gerekli olduğu ifadesini avukatların %87'si onaylamaktadır. Avukatların %73'ü Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmesinin gerekli olduğunu ifade etmektedir. Örnekleme yer alan avukatların %67'si hukuk fakültesinde son sınıfın öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olması gerektiği fikrini onayladığı görülmektedir.

Örnekleme yer alan avukatların hukuk eğitiminde kalitenin artırılmasına yönelik ifadelerle katılma düzeylerinin cinsiyete göre farklılaşmış farklılaşmadığını belirlemek üzere Pearson Ki-Kare testi yapılmıştır.

Tablo 4. “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	28	33	12	18	91
	Yüzde (%)	40,0	36,3	33,3	46,2	38,6
Erkek	Frekans	42	58	24	21	145
	Yüzde (%)	60,0	63,7	66,7	53,8	61,4
TOPLAM		70	91	36	39	236
$\chi^2 = 1,628$				s.d = 3 , p = 0.653		

Tablo 4'te örnekleme yer alan avukatların “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,628$; $p > 0,05$).

Tablo 5. “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	37	34	12	8	91
	Yüzde (%)	33,3	55,7	35,3	26,7	38,6
Erkek	Frekans	74	27	22	22	145
	Yüzde (%)	66,7	44,3	64,7	73,3	61,4
TOPLAM		111	61	34	30	236
$\chi^2 = 10,822$				s.d = 3 , p = 0.013		

Tablo 5’te örnekleme de yer alan avukatların “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 10,822$; $p < 0,05$). Hukuk eğitiminin 5 yıla çıkartılması fikrini onaylayan avukatların %56’sını kadın, %44’ünü erkekler oluştururken, bu fikri onaylamayanların %73’ünü erkek avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 6. “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	46	38	5	2	91
	Yüzde (%)	33,8	47,5	38,5	28,6	38,6
Erkek	Frekans	90	42	8	5	145
	Yüzde (%)	66,2	52,5	61,5	71,4	61,4
TOPLAM		136	80	13	7	236
$\chi^2 = 4,282$				s.d = 3 , p = 0.233		

Tablo 6’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,282$; $p > 0,05$).

Tablo 7. “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	12	32	29	18	91
	Yüzde (%)	26,7	36,8	49,2	40,0	38,6
Erkek	Frekans	33	55	30	27	145
	Yüzde (%)	73,3	63,2	50,8	60,0	61,4
TOPLAM		45	87	59	45	236
				$\chi^2 = 5,637$	s.d = 3	, p = 0.131

Tablo 7’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 5,637$; $p > 0,05$).

Tablo 8. “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	40	28	11	12	91
	Yüzde (%)	38,5	33,7	47,8	46,2	38,6
Erkek	Frekans	64	55	12	14	145
	Yüzde (%)	61,5	66,3	52,2	53,8	61,4
TOPLAM		104	83	23	26	236
				$\chi^2 = 2,282$	s.d = 3	, p = 0.516

Tablo 8’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,282$; $p > 0,05$).

Tablo 9. “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	21	37	24	9	91
	Yüzde (%)	35,0	45,1	36,9	31,0	38,6
Erkek	Frekans	39	45	41	20	145
	Yüzde (%)	65,0	54,9	63,1	69,0	61,4
TOPLAM		60	82	65	29	236
$\chi^2 = 2,578$				s.d = 3 , p = 0.461		

Tablo 9’da örnekleme yer alan avukatların “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,578$; $p > 0,05$).

Tablo 10. “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	57	27	5	2	91
	Yüzde (%)	36,8	42,2	45,5	33,3	38,6
Erkek	Frekans	98	37	6	4	145
	Yüzde (%)	63,2	57,8	54,5	66,7	61,4
TOPLAM		155	64	11	6	236
$\chi^2 = 0,854$				s.d = 3 , p = 0.837		

Tablo 10'da örnekleme yer alan avukatların "Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum." ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 0,854$; $p > 0,05$).

Tablo 11. "Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir." İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	61	22	3	5	91
	Yüzde (%)	35,9	44,0	42,9	55,6	38,6
Erkek	Frekans	109	28	4	4	145
	Yüzde (%)	64,1	56,0	57,1	44,4	61,4
TOPLAM		170	50	7	9	236
$\chi^2 = 2,291$				s.d = 3 , p = 0.514		

Tablo 11'de örnekleme yer alan avukatların "Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,291$; $p > 0,05$).

Tablo 12. "Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliye eğitim planlanmalıdır" İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliye eğitim planlanmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	59	21	7	4	91
	Yüzde (%)	39,9	33,3	41,2	50,0	38,6
Erkek	Frekans	89	42	10	4	145
	Yüzde (%)	60,1	66,7	58,8	50,0	61,4
TOPLAM		148	63	17	8	236
$\chi^2 = 1,324$				s.d = 3 , p = 0.723		

Tablo 12’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,324$; $p > 0,05$).

Tablo 13. “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	47	25	14	5	91
	Yüzde (%)	37,9	32,9	56,0	45,5	38,6
Erkek	Frekans	77	51	11	6	145
	Yüzde (%)	62,1	67,1	44,0	54,5	61,4
TOPLAM		124	76	25	11	236
$\chi^2 = 4,482$				s.d = 3 , p = 0.214		

Tablo 13’te örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,482$; $p > 0,05$).

Tablo 14. “Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	62	17	6	6	91
	Yüzde (%)	38,3	34,0	46,2	54,5	38,6
Erkek	Frekans	100	33	7	5	145
	Yüzde (%)	61,7	66,0	53,8	45,5	61,4
TOPLAM		162	50	12	11	236
$\chi^2 = 1,947$				s.d = 3 , p = 0.583		

Tablo 14'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır." ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,947$; $p > 0,05$).

Tablo 15. "Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir." İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	26	20	28	17	91
	Yüzde (%)	40,0	29,0	51,9	35,4	38,6
Erkek	Frekans	39	49	26	31	145
	Yüzde (%)	60,0	71,0	48,1	64,6	61,4
TOPLAM		65	69	54	48	236
				$\chi^2 = 6,954$	s.d = 3	, p = 0.073

Tablo 15'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 6,954$; $p > 0,05$).

Tablo 16. "Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir." İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	37	38	7	9	91
	Yüzde (%)	33,9	39,6	46,7	56,2	38,6
Erkek	Frekans	72	58	8	7	145
	Yüzde (%)	66,1	60,4	53,3	43,8	61,4
TOPLAM		109	96	15	16	236
				$\chi^2 = 3,552$	s.d = 3	, p = 0.314

Tablo 16’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 3,552$; $p > 0,05$).

Tablo 17. “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	26	41	17	7	91
	Yüzde (%)	40,0	38,0	38,6	36,8	38,6
Erkek	Frekans	39	67	27	12	145
	Yüzde (%)	60,0	62,0	61,4	63,2	61,4
TOPLAM		65	108	44	19	236
$\chi^2 = 0,097$				s.d = 3 , p = 0.992		

Tablo 17’de örnekleme yer alan avukatların “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 0,097$; $p > 0,05$).

Tablo 18. “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)” İfadesi ile Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet		Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
Kadın	Frekans	29	32	16	14	91
	Yüzde (%)	34,9	42,1	42,1	35,9	38,6
Erkek	Frekans	54	44	2	25	145
	Yüzde (%)	65,1	57,9	57,9	64,1	61,4
TOPLAM		83	76	38	39	236
$\chi^2 = 1,181$				s.d = 3 , p = 0.758		

Tablo 18’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb).” ifadesi ile ilgili onay durumları cinsiyete göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,181$; $p > 0,05$).

Tablo 19. “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	40	50	21	29	140
	Yüzde (%)	57,1	54,9	58,3	74,4	59,3
40 üstü	Frekans	30	41	15	10	96
	Yüzde (%)	42,9	45,1	41,7	25,6	40,7
TOPLAM		70	91	36	39	236
$\chi^2 = 4,529$				s.d = 3 , p = 0.210		

Tablo 19’da örnekleme yer alan avukatların “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi alarak gelmemektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,529$; $p > 0,05$).

Tablo 20. “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	64	39	16	21	140
	Yüzde (%)	57,7	63,9	47,1	70,0	59,3
40 üstü	Frekans	47	22	18	9	96
	Yüzde (%)	42,3	36,1	52,9	30,0	40,7
TOPLAM		111	61	34	30	236
$\chi^2 = 4,202$				s.d = 3	, p = 0.241	

Tablo 20’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,202$; $p < 0,05$).

Tablo 21. “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	86	43	8	3	140
	Yüzde (%)	63,2	53,8	61,5	42,9	59,3
40 üstü	Frekans	50	37	5	4	96
	Yüzde (%)	36,8	46,2	38,5	57,1	40,7
TOPLAM		136	80	13	7	236
$\chi^2 = 2,705$				s.d = 3	, p = 0.439	

Tablo 21’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,705$; $p > 0,05$).

Tablo 22. “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	20	44	43	33	140
	Yüzde (%)	44,4	50,6	72,9	73,3	59,3
40 üstü	Frekans	25	43	16	12	96
	Yüzde (%)	55,6	49,4	27,1	26,7	40,7
TOPLAM		45	87	59	45	236
$\chi^2 = 15,042$				s.d = 3 , p = 0.002		

Tablo 22’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 15,042$; $p < 0,05$). Hukuk tarihi dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini onaylayan avukatların %56’sı 40 üstü yaş grubunda yer alırken, bu fikri onaylamayanların %73’ünü 25-40 yaş grubunda yer alan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 23. “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	56	42	21	21	140
	Yüzde (%)	23,8	50,6	91,3	80,8	59,3
40 üstü	Frekans	48	41	2	5	96
	Yüzde (%)	46,2	49,4	8,7	19,2	40,7
TOPLAM		104	83	23	26	236
$\chi^2 = 18,613$				s.d = 3 , p = 0.000		

Tablo 23'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir." ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 18,613$; $p < 0,05$). Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini onaylayan avukatların %50'si 40 üstü yaş grubunda yer alırken, bu fikri onaylamayanların %81'ini 25-40 yaş grubunda yer alan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 24. "Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir." İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	33	42	43	22	140
	Yüzde (%)	55,0	51,2	66,2	75,9	59,3
40 üstü	Frekans	27	40	22	7	96
	Yüzde (%)	45,0	48,8	33,8	24,1	40,7
TOPLAM		60	82	65	29	236
$\chi^2 = 7,240$				s.d = 3 , p = 0.065		

Tablo 24'e örnekleme yer alan avukatların "Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir." ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 7,240$; $p > 0,05$).

Tablo 25. “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	100	34	3	3	140
	Yüzde (%)	64,5	53,1	27,3	50,0	59,3
40 üstü	Frekans	55	30	8	3	96
	Yüzde (%)	35,5	46,9	72,7	50,0	40,7
TOPLAM		155	64	11	6	236
		$\chi^2 = 7,650$		s.d = 3 , p = 0.054		

Tablo 25’te örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 7,650$; $p > 0,05$).

Tablo 26. “Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	102	27	4	7	140
	Yüzde (%)	60,0	54,0	57,1	77,8	59,3
40 üstü	Frekans	68	23	3	2	96
	Yüzde (%)	40,0	46,0	42,9	22,2	40,7
TOPLAM		170	50	7	9	236
		$\chi^2 = 1,903$		s.d = 3 , p = 0.593		

Tablo 26’da örnekleme yer alan avukatların “Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,903$; $p > 0,05$).

Tablo 27. “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlemini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	98	29	9	4	140
	Yüzde (%)	66,2	46,0	52,9	50,0	59,3
40 üstü	Frekans	50	34	8	4	96
	Yüzde (%)	33,8	54,0	47,1	50,0	40,7
TOPLAM		148	63	17	8	236
$\chi^2 = 8,101$				s.d = 3 , p = 0.044		

Tablo 27’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 8,101$; $p < 0,05$).

Tablo 28. “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	79	40	14	7	140
	Yüzde (%)	63,7	52,6	56,0	63,6	59,3
40 üstü	Frekans	45	36	11	4	96
	Yüzde (%)	36,3	47,4	44,0	36,4	40,7
TOPLAM		124	76	25	11	236
$\chi^2 = 2,598$				s.d = 3 , p = 0.458		

Tablo 28’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.”

ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,598$; $p > 0,05$).

Tablo 29. “Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	100	25	8	7	140
	Yüzde (%)	61,7	50,0	61,5	63,6	59,3
40 üstü	Frekans	62	25	5	4	96
	Yüzde (%)	38,3	50,0	38,5	36,4	40,7
TOPLAM		162	50	13	11	236
			$\chi^2 = 2,301$		s.d = 3 , p = 0.512	

Tablo 29’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,301$; $p > 0,05$).

Tablo 30. “Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	37	36	30	37	140
	Yüzde (%)	56,9	52,2	55,6	77,1	59,3
40 üstü	Frekans	28	33	24	11	96
	Yüzde (%)	43,1	47,8	44,4	22,9	40,7
TOPLAM		65	69	54	48	236
			$\chi^2 = 8,209$		s.d = 3 , p = 0.042	

Tablo 30'da örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 8,029$; $p < 0,05$). Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi fikrini onaylayan avukatların %48'i 40 üstü yaş grubunda yer alırken, bu fikri onaylamayanların %77'sini 25-40 yaş grubunda yer alan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 31. "Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir." İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	66	55	8	11	140
	Yüzde (%)	60,6	57,3	55,3	68,8	59,3
40 üstü	Frekans	43	41	7	5	96
	Yüzde (%)	39,4	42,7	46,7	31,2	40,7
TOPLAM		109	96	15	16	236
$\chi^2 = 1,044$				s.d = 3 , p = 0.790		

Tablo 31'de örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir." ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,044$; $p > 0,05$).

Tablo 32. “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	40	57	28	15	140
	Yüzde (%)	61,5	52,8	63,6	78,9	59,3
40 üstü	Frekans	25	51	16	4	96
	Yüzde (%)	38,5	47,2	36,4	21,1	40,7
TOPLAM		65	108	44	19	236
$\chi^2 = 5,421$				s.d = 3 , p = 0.143		

Tablo 32’de örnekleme de yer alan avukatların “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 5,241$; $p > 0,05$).

Tablo 33. “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb)” İfadesi ile Yaş Arasındaki İlişki

Yaş		Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb)				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
25-40	Frekans	50	44	22	24	140
	Yüzde (%)	60,2	57,9	57,9	61,5	59,3
40 üstü	Frekans	33	32	16	15	96
	Yüzde (%)	39,8	42,1	42,1	38,5	40,7
TOPLAM		83	76	38	39	236
$\chi^2 = 0,205$				s.d = 3 , p = 0.977		

Tablo 33'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmasıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb)." ifadesi ile ilgili onay durumları yaşa göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 0,205$; $p > 0,05$).

Tablo 34. "Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir." İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	38	52	26	31	147
	Yüzde (%)	54,3	57,1	72,2	79,5	62,3
15 üstü	Frekans	32	39	10	8	89
	Yüzde (%)	45,7	42,9	27,8	20,5	37,7
TOPLAM		70	91	36	39	236
$\chi^2 = 9,358$				s.d = 3	, p = 0.025	

Tablo 34'te örnekleme yer alan avukatların "Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 9,358$; $p < 0,05$). Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemekte olduğu fikrini onaylamayanların %80'ini ve kararsız olanların %72'sinin 5-15 yıl arasında avukatlık süresine sahip olan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 35. “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	66	41	18	22	147
	Yüzde (%)	59,5	67,2	52,9	73,3	62,3
15 üstü	Frekans	45	20	16	8	89
	Yüzde (%)	40,5	32,8	47,1	26,7	37,7
TOPLAM		111	61	34	30	236
		$\chi^2 = 3,831$		s.d = 3 , p = 0.280		

Tablo 35’te örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 3,831$; $p < 0,05$).

Tablo 36. “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	88	47	8	4	147
	Yüzde (%)	64,7	58,8	61,5	57,1	62,3
15 üstü	Frekans	48	33	5	3	89
	Yüzde (%)	35,3	41,2	38,5	42,9	37,7
TOPLAM		136	80	13	7	236
		$\chi^2 = 0,847$		s.d = 3 , p = 0.838		

Tablo 36’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 0,847$; $p > 0,05$).

Tablo 37. “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	21	46	45	35	147
	Yüzde (%)	46,7	52,9	76,3	77,8	62,3
15 üstü	Frekans	24	41	14	10	89
	Yüzde (%)	53,3	47,1	23,7	22,2	37,7
TOPLAM		45	87	59	45	236
$\chi^2 = 17,465$				s.d = 3 , p =0.001		

Tablo 37’de örnekleme de yer alan avukatların “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 17,465$; $p < 0,05$). Hukuk tarihi dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini kesinlikle onaylayan avukatların %53’ünü 15 yıl üstü avukatlık süresine sahip olanlar, bu fikri onaylamayanların %78’ini 5-15 yıl arasında avukatlık süresi olan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 38. “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	57	47	21	22	147
	Yüzde (%)	54,8	56,6	91,3	84,6	62,3
15 üstü	Frekans	47	36	2	4	89
	Yüzde (%)	45,2	43,4	8,7	15,4	37,7
TOPLAM		104	83	23	26	236
$\chi^2 = 17,372$				s.d = 3 , p =0.001		

Tablo 38’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 17,372$; $p < 0,05$). Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini onaylayan avukatların %45’i 15 üstü avukatlık yapanlar yer alırken, bu fikri onaylamayanların %85’ini 5-15 yıl arasında avukatlık süresi olan avukatlar, kararsız olanların %91’ini de 5-15 yıl arasında avukatlık yapanlar oluşturmaktadır.

Tablo 39. “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	35	41	47	24	147
	Yüzde (%)	58,3	50,0	72,3	82,8	62,3
15 üstü	Frekans	25	41	18	5	89
	Yüzde (%)	41,7	50,0	27,7	17,2	37,7
TOPLAM		60	82	65	29	236
$\chi^2 = 13,622$				s.d = 3 , p = 0.003		

Tablo 39’da örnekleme yer alan avukatların “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 13,622$; $p < 0,05$). Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini onaylayan avukatların %50’si 15 üstü avukatlık yapanlar yer alırken, bu fikri onaylamayanların %83’ünü 5-15 yıl arasında avukatlık süresi olan avukatlar ve kararsız olanların %72’sini de 5-15 yıl arasında avukatlık yapanlar oluşturmaktadır.

Tablo 40. “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	104	36	4	3	147
	Yüzde (%)	67,1	56,2	36,4	50,0	62,3
15 üstü	Frekans	51	28	7	3	89
	Yüzde (%)	32,9	43,8	63,6	50,0	37,7
TOPLAM		155	64	11	6	236
$\chi^2 = 6,052$				s.d = 3 , p = 0.109		

Tablo 40’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 6,052$; $p > 0,05$).

Tablo 41. “Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	107	30	3	7	147
	Yüzde (%)	62,9	60,0	42,9	77,8	62,3
15 üstü	Frekans	63	20	4	2	89
	Yüzde (%)	37,1	40,0	57,1	22,2	37,7
TOPLAM		170	50	7	9	236
$\chi^2 = 2,187$				s.d = 3 , p = 0.535		

Tablo 41’de örnekleme yer alan avukatların “Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları

avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 2,187$; $p > 0,05$).

Tablo 42. “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	100	34	8	5	147
	Yüzde (%)	67,6	54,0	47,1	62,5	62,3
15 üstü	Frekans	48	29	9	3	89
	Yüzde (%)	32,4	46,0	52,9	37,5	37,7
TOPLAM		148	63	17	8	236
		$\chi^2 = 5,291$		s.d = 3 , p = 0.152		

Tablo 42’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 5,291$; $p < 0,05$).

Tablo 43. “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	80	43	16	8	147
	Yüzde (%)	64,5	56,6	64,0	72,7	62,3
15 üstü	Frekans	44	33	9	3	89
	Yüzde (%)	35,5	43,4	36,0	27,3	37,7
TOPLAM		124	76	25	11	236
		$\chi^2 = 1,858$		s.d = 3 , p = 0.602		

Tablo 43'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır." ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,858$; $p > 0,05$).

Tablo 44. "Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır." İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	104	29	7	7	147
	Yüzde (%)	64,2	58,0	53,8	63,6	62,3
15 üstü	Frekans	58	21	6	4	89
	Yüzde (%)	35,8	42,0	46,2	36,4	37,7
TOPLAM		162	50	13	11	236
$\chi^2 = 1,046$				s.d = 3 , p = 0.790		

Tablo 44'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır." ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,046$; $p > 0,05$).

Tablo 45. "Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir." İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	35	42	31	39	147
	Yüzde (%)	53,8	60,9	57,4	81,2	62,3
15 üstü	Frekans	30	27	23	9	89
	Yüzde (%)	46,2	39,1	42,6	18,8	37,7
TOPLAM		65	69	54	48	236
$\chi^2 = 9,926$				s.d = 3 , p = 0.019		

Tablo 45'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 9,926$; $p < 0,05$). Hukuk eğitiminin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi fikrini onaylayan avukatların %46'sı 15 yıl üstü avukatlık süresi olanlar, bu fikri onaylamayanların %81'ini 5-15 yıl arası avukatlık yapan avukatlar oluşturmaktadır.

Tablo 46. "Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir." İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	64	62	9	12	147
	Yüzde (%)	58,7	64,6	60,0	75,0	62,3
15 üstü	Frekans	45	34	6	4	89
	Yüzde (%)	41,3	35,4	40,0	25,0	37,7
TOPLAM		109	96	15	16	236
$\chi^2 = 1,942$				s.d = 3 , p = 0.585		

Tablo 46'da örnekleme yer alan avukatların "Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir." ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,942$; $p > 0,05$).

Tablo 47. “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	39	62	31	15	147
	Yüzde (%)	60,0	57,4	70,5	78,9	62,3
15 üstü	Frekans	26	46	13	4	89
	Yüzde (%)	40,0	42,6	29,5	21,1	37,7
TOPLAM		65	108	44	19	236
$\chi^2 = 4,734$				s.d = 3 , p = 0.192		

Tablo 47’de örnekleme de yer alan avukatların “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,734$; $p > 0,05$).

Tablo 48. “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Avukatlık Süresi		Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)				Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum	Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
5-15	Frekans	49	51	22	25	147
	Yüzde (%)	59,0	67,1	57,9	64,1	62,3
15 üstü	Frekans	34	25	16	14	89
	Yüzde (%)	41,0	32,9	42,1	35,9	37,7
TOPLAM		83	76	38	39	236
$\chi^2 = 1,491$				s.d = 3 , p = 0.684		

Tablo 48’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.).” ifadesi ile ilgili onay durumları avukatlık süresine göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,491$; $p > 0,05$).

Tablo 49. “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir.” ifadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	39	10	11	60
	Yüzde (%)	24,2	27,8	28,2	25,4
2-5	Frekans	55	13	13	81
	Yüzde (%)	34,2	36,1	33,3	34,3
5-8	Frekans	25	1	10	36
	Yüzde (%)	15,5	2,8	25,6	15,3
8-10	Frekans	9	3	0	12
	Yüzde (%)	5,6	8,3	0,0	5,1
10 üstü	Frekans	33	9	5	47
	Yüzde (%)	20,5	25,0	12,8	19,9
TOPLAM			161	36	39
		$\chi^2 = 11,066$	s.d = 8	, p = 0.198	

Tablo 49’da örnekleme yer alan avukatların “Stajyer Avukat adayı büroma yeterli hukuk eğitimi olarak gelmemektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 11,066$; $p > 0,05$).

Tablo 50. “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	40	6	14	60
	Yüzde (%)	23,3	17,6	46,7	25,4
2-5	Frekans	58	14	9	81
	Yüzde (%)	33,7	41,2	30,0	34,3
5-8	Frekans	28	6	2	36
	Yüzde (%)	16,3	17,6	6,7	15,3
8-10	Frekans	8	1	3	12
	Yüzde (%)	4,7	2,9	10,0	5,1
10 üstü	Frekans	38	7	2	47
	Yüzde (%)	22,1	20,6	6,7	19,9
TOPLAM		172	34	30	236
		$\chi^2 = 13,653$		s.d = 8 , p = 0,091	

Tablo 50’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi 5 yıla çıkarılmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 13,653$; $p < 0,05$).

Tablo 51. “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	54	2	4	60
	Yüzde (%)	25,0	15,4	57,1	25,4
2-5	Frekans	76	4	1	81
	Yüzde (%)	35,2	30,8	14,3	34,3
5-8	Frekans	31	4	1	36
	Yüzde (%)	14,4	30,8	14,3	15,3
8-10	Frekans	10	1	1	12
	Yüzde (%)	4,6	7,7	14,3	5,1

10 üstü	Frekans	45	2	0	47
	Yüzde (%)	20,8	15,4	0,0	19,9
TOPLAM		216	13	7	236
$\chi^2 = 9,432$			s.d = 8 , p =0.307		

Tablo 51’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 9,432$; $p > 0,05$).

Tablo 52. “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	31	13	16	60
	Yüzde (%)	23,5	22,0	35,6	25,4
2-5	Frekans	40	26	15	81
	Yüzde (%)	30,3	44,1	33,3	34,3
5-8	Frekans	26	5	5	36
	Yüzde (%)	19,7	8,5	11,1	15,3
8-10	Frekans	4	4	4	12
	Yüzde (%)	3,0	6,8	8,9	5,1
10 üstü	Frekans	31	11	5	47
	Yüzde (%)	23,5	18,6	11,1	19,9
TOPLAM		132	59	45	236
		$\chi^2 = 13,891$		s.d = 8 , p =0.085	

Tablo 52’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Tarihi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 13,891$; $p > 0,05$).

Tablo 53. “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	42	7	11	60
	Yüzde (%)	22,5	30,4	42,3	25,4
2-5	Frekans	65	8	8	81
	Yüzde (%)	34,8	34,8	30,8	34,3
5-8	Frekans	32	2	2	36
	Yüzde (%)	17,1	8,7	7,7	15,3
8-10	Frekans	6	3	3	12
	Yüzde (%)	3,2	13,0	11,5	5,1
10 üstü	Frekans	42	3	2	47
	Yüzde (%)	22,5	13,0	7,7	19,9
TOPLAM		187	23	23	236
		$\chi^2 = 15,336$	s.d = 8	, p = 0,053	

Tablo 53'te örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 15,336$; $p > 0,05$).

Tablo 54. “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmiştir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmiştir			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	31	15	14	60
	Yüzde (%)	21,8	23,1	48,3	25,4
2-5	Frekans	54	17	10	81
	Yüzde (%)	38,0	26,2	34,5	34,3
5-8	Frekans	23	10	3	36
	Yüzde (%)	16,2	15,4	10,3	15,3
8-10	Frekans	6	5	1	12
	Yüzde (%)	4,2	7,7	3,4	5,1

10 üstü	Frekans	28	18	1	47
	Yüzde (%)	19,7	27,7	3,4	19,9
TOPLAM		142	65	29	236
		$\chi^2 = 16,346$		s.d = 8 , p = 0.038	

Tablo 54’te örnekleme yer alan avukatların “Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmelidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 16,346$; $p < 0,05$). Genel Kamu Hukuku dersine daha çok ağırlık verilmeli fikrini onaylayan avukatların %38’ini 2-5 arası stajyer avukat ile çalışanlar, bu fikri onaylamayanların %48’ini 0-2 arası stajyer avukat ile çalışanlar oluşturmaktadır.

Tablo 55. “Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum.			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	56	3	1	60
	Yüzde (%)	25,6	27,3	16,7	25,4
2-5	Frekans	78	1	2	81
	Yüzde (%)	35,6	9,1	33,3	34,3
5-8	Frekans	34	2	0	36
	Yüzde (%)	15,5	18,2	0,0	15,3
8-10	Frekans	11	0	1	12
	Yüzde (%)	5,0	0,0	16,7	5,1
10 üstü	Frekans	40	5	2	47
	Yüzde (%)	18,3	45,5	33,3	19,9
TOPLAM		219	11	6	236
		$\chi^2 = 9,923$		s.d = 8 , p = 0.270	

Tablo 55'te örnekleme yer alan avukatların "Hukuk Fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını düşünüyorum." ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 9,923$; $p > 0,05$).

Tablo 56. "Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir." İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir.			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	58	1	1	60
	Yüzde (%)	26,4	14,3	11,1	25,4
2-5	Frekans	75	2	4	81
	Yüzde (%)	34,1	28,6	44,4	34,3
5-8	Frekans	34	1	1	36
	Yüzde (%)	15,5	14,3	11,1	15,3
8-10	Frekans	12	0	0	12
	Yüzde (%)	5,5	0,0	0,0	5,1
10 üstü	Frekans	41	3	3	47
	Yüzde (%)	18,6	42,9	33,3	19,9
TOPLAM		220	7	9	236
		$\chi^2 = 5,311$	s.d = 8	, p = 0,724	

Tablo 56'da örnekleme yer alan avukatların "Uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerekmektedir." ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 5,311$; $p > 0,05$).

Tablo 57. “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlemlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlemlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	55	3	2	60
	Yüzde (%)	26,1	17,6	25,0	25,4
2-5	Frekans	72	5	4	81
	Yüzde (%)	34,1	29,4	50,0	34,3
5-8	Frekans	34	2	0	36
	Yüzde (%)	16,1	11,8	0,0	15,3
8-10	Frekans	12	0	0	12
	Yüzde (%)	5,7	0,0	0,0	5,1
10 üstü	Frekans	38	7	2	47
	Yüzde (%)	18,0	41,2	25,0	19,9
TOPLAM		2111	17	8	236
		$\chi^2 = 8,361$	s.d = 8	p = 0.399	

Tablo 57’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek kalem işlemlerini öğrenmek gibi adliyede eğitim planlanmalıdır” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaştığı görülmektedir ($\chi^2 = 8,361$; $p < 0,05$).

Tablo 58. “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	50	8	2	60
	Yüzde (%)	25,0	32,0	18,2	25,4
2-5	Frekans	65	10	6	81
	Yüzde (%)	32,5	40,0	54,5	34,3

5-8	Frekans	35	1	0	36
	Yüzde (%)	17,5	4,0	0,0	15,3
8-10	Frekans	11	1	0	12
	Yüzde (%)	5,5	4,0	0,0	5,1
10 üstü	Frekans	39	5	3	47
	Yüzde (%)	19,5	20,0	27,3	19,9
TOPLAM		200	25	11	236
		$\chi^2 = 7,822$		s.d = 8 , p = 0.451	

Tablo 58’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanmalıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 7,822$; $p > 0,05$).

Tablo 59. “Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.” ifadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat	Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.			Toplam	
	Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum		
0-2	Frekans	55	2	3	60
	Yüzde (%)	25,9	15,4	27,3	25,4
2-5	Frekans	71	5	5	81
	Yüzde (%)	33,5	38,5	45,5	34,3
5-8	Frekans	33	3	0	36
	Yüzde (%)	15,6	23,1	0,0	15,3
8-10	Frekans	11	0	1	12
	Yüzde (%)	5,2	0,0	9,1	5,1
10 üstü	Frekans	42	3	2	47
	Yüzde (%)	19,8	23,1	18,2	19,9
TOPLAM		212	13	11	236
		$\chi^2 = 4,366$		s.d = 8 , p = 0.823	

Tablo 59’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk meslekleri giriş sınavının konulması yararlıdır.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 4,366$; $p > 0,05$).

Tablo 60. “Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	35	11	14	60
	Yüzde (%)	26,1	20,4	29,2	25,4
2-5	Frekans	42	18	21	81
	Yüzde (%)	31,3	33,3	43,8	34,3
5-8	Frekans	20	10	6	36
	Yüzde (%)	14,9	18,5	12,5	15,3
8-10	Frekans	7	4	1	12
	Yüzde (%)	5,2	7,4	2,1	5,1
10 üstü	Frekans	30	11	6	47
	Yüzde (%)	22,4	20,4	12,5	19,9
TOPLAM		134	54	48	236
		$\chi^2 = 6,233$	s.d = 8	, p = 0,621	

Tablo 60’da örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimin bu sınav konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerekmektedir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2=6,233$; $p>0,05$).

Tablo 61. “Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	55	3	2	60
	Yüzde (%)	26,8	20,0	12,5	25,4
2-5	Frekans	64	8	9	81
	Yüzde (%)	31,2	53,3	56,2	34,3
5-8	Frekans	35	0	1	36
	Yüzde (%)	17,1	0,0	6,2	15,3

8-10	Frekans	10	1	1	12
	Yüzde (%)	4,9	6,7	6,2	5,1
10 üstü	Frekans	41	3	3	47
	Yüzde (%)	20,0	20,0	18,8	19,9
TOPLAM		205	12	16	236
		$\chi^2 = 9,509$		s.d = 3 , p = 0.301	

Tablo 61’de örnekleme yer alan avukatların “Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımı gereklidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 9,509$; $p > 0,05$).

Tablo 62. “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat	Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmelidir.			Toplam	
	Kesinlikle Onaylıyorum+	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum		
0-2	Frekans	37	13	10	60
	Yüzde (%)	21,4	29,5	52,6	25,4
2-5	Frekans	58	16	7	81
	Yüzde (%)	33,5	36,4	36,8	34,3
5-8	Frekans	30	5	1	36
	Yüzde (%)	17,3	11,4	5,3	15,3
8-10	Frekans	8	3	1	12
	Yüzde (%)	4,6	6,8	5,3	5,1
10 üstü	Frekans	40	7	0	47
	Yüzde (%)	23,1	15,9	0,0	19,9
TOPLAM		173	44	19	236
		$\chi^2 = 14,594$		s.d = 8 , p = 0.068	

Tablo 62’de örnekleme yer alan avukatların “Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilme-

lidir.” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 14,594$; $p > 0,05$).

Tablo 63. “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)” İfadesi ile Avukatlık Süresi Arasındaki İlişki

Çalışılan Stajyer Avukat		Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)			Toplam
		Kesinlikle Onaylıyorum+ Onaylıyorum	Kararsızım	Onaylamıyorum + Kesinlikle Onaylamıyorum	
0-2	Frekans	47	3	10	60
	Yüzde (%)	29,6	7,9	25,6	25,4
2-5	Frekans	49	16	16	81
	Yüzde (%)	30,8	42,1	41,0	34,3
5-8	Frekans	22	6	8	36
	Yüzde (%)	13,8	15,8	20,5	15,3
8-10	Frekans	7	3	2	12
	Yüzde (%)	4,4	7,9	5,1	5,1
10 üstü	Frekans	34	10	3	47
	Yüzde (%)	21,4	26,3	7,7	19,9
TOPLAM		159	38	39	236
		$\chi^2 = 12,952$	s.d = 8	, p = 0.113	

Tablo 63’te örnekleme yer alan avukatların “Hukuk Fakültesinin son sınıfı öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olmalıdır (Ticaret Hukuku, İdare Hukuku, Ceza Hukuku vb.)” ifadesi ile ilgili onay durumları çalışılan stajyer avukat sayısına göre anlamlı olarak farklılaşmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 12,952$; $p > 0,05$).

Örnekleme yer alan avukatlardan 122 kişi hukuk eğitimde kalitenin artırılmasını sağlayacak ders önerisinde bulunmuştur. Öneriler incelendiğinde en sık ifade edilen dersler Tablo 64’te yer almaktadır.

Tablo 64. Hukuk eğitiminde kalitenin arttırılmasını sağlayacak ders önerileri

Ders	Frekans
<i>Psikoloji</i>	15
<i>İletişim Teknikleri</i>	11
<i>Meslek etiği ve ahlaki</i>	11
<i>Felsefe ve Mantık</i>	7
<i>Uygulamaya yönelim dersler</i>	7
<i>Sosyoloji</i>	7
<i>Adli yazışma Teknik ve Uygulamaları</i>	6
<i>İnsan hakları eğitimi</i>	6
<i>Bilişim Hukuku</i>	6
<i>Diksiyon ve Etkili Konuşma</i>	4
<i>Marka ve Patent Hukuku</i>	3
<i>Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri</i>	3
<i>Müzakere teknikleri</i>	2

Örneklemede yer alan avukatların hukuk eğitiminde kalitenin arttırılması için önerdikleri derslerin içerisinde genel kültür ve kişisel gelişim dersleri de yer almaktadır. Derslerde uygulamaya daha fazla yer verilmesi gerektiği ve interaktif ders işlenmesinin daha yararlı olacağı yönünde öneriler yer almaktadır.

SONUÇ

Örnekleme yer alan yanında stajyer çalıştırmış olan avukatların hukuk eğitimi ile ilgili görüşlerini incelediğimizde; %68'i stajyer avukat adayının büroya yeterli hukuk eğitimini alarak gelmediğini ifade etmektedir. Araştırmada yer alan avukatların %72'si hukuk eğitiminin 5 yıla çıkartılması gerektiğini ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında entelektüel birikim sağlayacak derslere ağırlık verilmesi gerektiği fikrine %91'i katılmaktadır. Hukuk Tarihi dersine ağırlık verilmesi ile ilgili olarak ankete katılanların %56'sı olumluyken %25'i kararsız olduğunu ifade etmektedir. Avukatların %79'u Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi dersine daha çok ağırlık verilmesi gerektiğini ifade etmektedir. Genel Kamu Hukuku dersi ile ilgili olarak avukatların %60'ı daha çok ağırlık verilmesi fikrini onaylarken, %27'si kararsızdır. Avukatların %93'ü hukuk fakültesi sırasında eğitimin uygulamaya yönelik olmadığını ifade etmektedir. Bu nedenle %72'si kesinlikle hukuk fakültesi sırasında uygulamaya yönelik eğitimin artırılması gerektiğini ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında duruşma izlemek, kalem işlerini öğrenmek gibi adliye de eğitim planlanması gerektiği fikrine avukatların %89'u katılmaktadır. Avukatların %52'si hukuk eğitimi sırasında mutlaka baroya kayıtlı avukatlar yanında eğitim planlanması gerektiği yorumunu kesinlikle onaylarken %10 'u bu konuda kararsız olduğunu ifade etmektedir. Avukatların %90'ı hukuk meslekleri giriş sınavının konulmasının yararlı olduğunu onaylamaktadır. Hukuk eğitiminin bu sınavdaki konu başlıklarına göre düzenlenmesi gerektiğine yönelik ifadeyi örnekleme yer alan avukatların %27'si kesinlikle onaylamakta, %29'u onaylamakta ve %23'ü kararsız olduğunu ifade etmektedir. Hukuk eğitimi sırasında derslere eğitime katkı amacıyla uygulayıcıların (avukat, hakim, savcı) katılımının gerekli olduğu ifadesini avukatların %87'si onaylamaktadır. Avukatların %73'ü Bilişim Hukuku, Spor Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda daha çok derse yer verilmesinin gerekli olduğunu ifade etmektedir. Örnekleme yer alan avukatların %67'sinin hukuk fakültesinde son sınıfın öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan derslerine yönelik olması gerektiği fikrini onayladığı görülmektedir.

Bu doğrultuda İzmir Bakırçay Üniversitesi Hukuk Fakültemizde entelektüel birikime ilişkin olarak Hukuk ve Sanat dersi açılması planlanmıştır.

Bilişim Hukuku, Sağlık Hukuku gibi alanlarda hem ders planlanmış hem de anabilim dalı kurulması tasarlanmıştır. Sağlık Hukuku alanında tezli ve tezsiz yüksek lisans açılmıştır.

Gerek hakim ve savcuların gerekse avukatların uygulamaya yönelik bilgi paylaşımı için Uygulamadan rnekler Seminer Günleri planlanmıştır.

Menemen Adliyesi ile yapılan protokol ile öğrencilerin canlı duruşma izlemesi planlanmıştır.

Çalışmamızda amacımız bir hukuk fakültesi eğitim modeli oluşturmak değil ders ieriklerine katkı sağlamak olduğundan, elde edilen veriler işığında ders aılmasının büyük faydası olduğunu dşnyoruz.

KAYNAKLAR

- “Cambridge University: All Lectures to be On-line Only until Summer 2021”, *BBC News*, May 19 2020 via www.bbc.com/news/education-52732814 (ziyaret tarihi: 23/06/20).
- “Germany”, *LawStudies*, via www.lawstudies.com/universities/Germany (16/06/20).
- FRENCH D., American Legal Education and Professional Despair, *Academic Questions*, vol. 24, 2011, s. 157-166.
- GRÜN S., The German vs. the American Law School Experience: Life at NYU Law, December 15 2015 via <https://blogs.law.nyu.edu/lifeatnyulaw/the-german-vs-the-american-law-school-experience/> (ziyaret tarihi: 24/06/20).
- KORIOH S., Legal Education in Germany Today, *Wisconsin International Law Journal*, vol. 24/1, 2006, s. 85-107.
- KOWARSKI I., How Long Is Law School and What Is It Like?, *U.S. News*, January 14 2019 via www.usnews.com/education/best-graduate-schools/articles/2019-01-14/how-long-is-law-school-and-what-is-it-like (ziyaret tarihi: 23/05/20).
- LORD LAWTON, Education for the Legal Profession, *Liverpool Law Review*, vol. 6/1, 1984, s. 5-13.
- REYNOLDS E.V., Legal Education in Germany, *Yale Law Journal*, vol. 12/1, 1902, s. 31-34.
- ROGERS H.W., Legal Education in the United States, *American Law School Review*, vol. 1/1, 1902, s. 13-16.
- SOMMERLAD H. & YOUNG R. & VAUGHAN S. & HARRIS-SHORT S., The Future of Legal Education and the Legal Profession, in *The Future of Legal Education and the Legal Profession*, edited by Sommerlad & Young & Vaughan & Harris-Short, Oxford, 2015, s. 1-21.
- “The German Judiciary Act”, Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz, via www.gesetze-im-

internet.de/englisch_drig/englisch_drig.html (ziyaret tarihi:
23/06/20).

<https://www.barobirlik.org.tr/Haberler/turkiye-nin-en-iyi-hukuk-fakulteleri-belli-oldu-77841> (ziyaret tarihi: 16.7.2020).

<http://d.barobirlik.org.tr/2017/link3.pdf> (ziyaret tarihi: 16.7.2020).